

РОМАНСЬКІ МОВИ

УДК 811.134.2

DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.1-1/22>*Добровольська-Пініч І. Є.*

Державний університет «Одеська політехніка»

ФРАЗЕОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ ARTURO PÉREZ-REVERTE “EL MAESTRO DE ESGRIMA”, “EL PINTOR DE BATALLAS”, “LA REINA DEL SUR”)

Стаття присвячена дослідженню фразеологічних одиниць із репрезентацією емоційних станів у художньому тексті. Автор визначає, що фразеологія є одним із доволі молодих розділів лінгвістичної науки. Отже, її розвитком займається велика кількість учених, адже це неосяжна сфера для лінгвістичних досліджень. Фразеологія – це одна з найменш досліджених галузей мовознавства нині. Ця наука активно розвивається, базуючись на принципах уже здобутих знань у всіх напрямках сучасної лінгвістики. Фразеологічні одиниці – це лінгвістичне явище, яке і сьогодні є загалом для багатьох науковців. Один із напрямів вивчення, ознайомлення з цим явищем – це аналіз шляхом класифікації. На жаль, існує не така велика кількість класифікацій, багато з них ще не були науково обґрунтованими чи перебувають у стадії розроблення, тому ми звернулися до двох дуже вагомих класифікацій Хуліо Касареса та В.В. Виноградова.

Об'єктом дослідження вибрали фразеологічні одиниці іспанської мови із репрезентацією емоційних станів у художньому тексті, адже не є секретом, що іспанська мова є мовою емоцій і дуже чутливою, бо її носії є однією з найбільш темпераментних націй. Іспанський менталітет є особливим: іспанці є дуже імпульсивними й емоційними, отже, сильні почуття і емоції є фундаментом їхньої поведінки, а разом з тим і мовлення, адже мовлення є висловленням своїх думок і почуттів. Мовлення іспанця є завжди яскраво емоційно забарвленим, до того ж іспанці дуже люблять сам процес мовлення, вони є однією із самих «балакучих» націй світу. У процесі дослідження для класифікації застосовуються такі методи наукового дослідження: метод суцільної вибірки і метод статистичного аналізу.

З використанням методу суцільної вибірки було проведено лексико-семантичний аналіз фразеологічних одиниць із репрезентацією емоційних станів у художньому тексті і розподілено їх на відповідні групи з метою виявлення кількісного співвідношення цих фразеологічних одиниць. Для цього ми використовували тексти романів Arturo Pérez-Reverte “El maestro de esgrima”, “El pintor de batallas”, “La reina del Sur”.

Розкрито, що фразеологічні одиниці іспанської мови поділяються на: субстантивні, ад'єктивні, адвербіальні, дієслівні, займенникові, вигуківі та дієприкметникові. У процесі дослідження було знайдено чотири із семи типів: субстантивні, ад'єктивні, адвербіальні і дієслівні.

Проведений аналіз мовного матеріалу показав, що з усіх видів висловів найчисленнішими є фразеологічні сполучення та дієслівні вислови з фразеологічною репрезентацією емоційних станів.

Ключові слова: фразеологічні одиниці, вислови, лексична єдність, субстантивні вислови, деномінативні комбінації, одиничні фразеологічні вислови, ад'єктивні вислови, адвербіальні вислови, дієслівні вислови, вигуківі вислови, дієприкметникові вислови, фразеологічні сполучення, фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності.

Постановка проблеми. Дослідження і його доцільність обґрунтовують багатоплановість об'єкта дослідження, відсутність єдиного погляду на визначення фразеологічних одиниць і на велику кількість класифікацій взагалі, а також зацікавленість мовознавців у процесі становлення

такої науки, як психолінгвістика, і зв'язку фразеології з цією наукою.

У статті доводиться необхідність звернення уваги на проблему дослідження фразеологізмів і їх класифікацій. Для цього автор звертається до багатьох мовознавчих джерел, поглиблюється

в теорію фразеології і аналізує знайдені фразеологічні одиниці на основі класифікацій Хуліо Касареса і В.В. Виноградова.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями фразеології займалися такі дослідники, як Ш. Баллі, Ф. Де Соссьюр, Х. Касарес, В.В. Виноградов, О. Арутюнова, Е. Панфілов, Н. Курчаткіна, А. Супрун, Е. Левінтова, А. Маккей, У. Вейнрейх, Л. Сміт, В. Жуков, В. Телія, Н. Шанській, Н. Амосова, А. Бабкін, А. Смірницький.

Постановка завдання. Метою дослідження є виявлення загальної кількості фразеологічних одиниць із репрезентацією емоційних станів у художньому тексті (на матеріалі романів Arturo Pérez-Reverte “El maestro de esgrima”, “El pintor de batallas”, “La reina del Sur”) та встановлення типів цих одиниць згідно з класифікацією Хуліо Касареса та В.В. Виноградова.

Виклад основного матеріалу. У процесі цього дослідження ми ознайомилися з лінгвістичними надбаннями вчених у сфері досліджень такої мовознавчої науки, як фразеологія.

З використанням методу суцільної вибірки ми провели лексико-семантичний аналіз фразеологічних одиниць із репрезентацією емоційних станів у художньому тексті і розподілили їх на відповідні групи з метою виявлення кількісного співвідношення цих фразеологічних одиниць. Вислови, які ми аналізуємо в цій роботі, були знайдені методом суцільної вибірки, для цього ми використовували тексти романів Arturo Pérez-Reverte “El maestro de esgrima”, “El pintor de batallas”, “La reina del Sur”.

На нашу думку, серед усіх наукових досліджень у цій сфері є дві класифікації для лексико-семантичного аналізу, які є самими повними, науково обґрунтованими і надійними, – це класифікації Хуліо Касареса і В.В. Виноградова. За допомогою цих класифікацій ми й характеризували фразеологічні одиниці іспанської мови з репрезентацією емоційних станів у художньому тексті.

У своїй науковій праці Х. Касарес використовує поняття «вислів» (locución) для позначення певних сполучень слів, що володіють єдиним змістом та незмінним формальним розташуванням. З лінгвістичної точки зору будь-яке складне висловлення, яке характеризується значеннєвою неподільністю, незалежно від того, чи пишеться воно разом або членується на два або більше слів, утворює лексичну єдність.

Згідно з лексико-семантичною класифікацією Х. Касареса, фразеологічні одиниці (locuciones – вислови) іспанської мови поділяються на: субстантивні, ад’єктивні, адвербіальні, дієслівні та вигуківі.

За класифікацією висловів Х. Касареса, субстантивні вислови – це вислови, які є еквівалентними іменнику. Виявлені нами приклади субстантивних висловів: Pensó en Adela de Otero y sintió una punzada de angustia. [15, с. 78] – Він подумав про Аделі де Отеро і відчув болючий укол туги. Sobre aquello fiaba Jaime Astarloa para conservar lo que él defendía como serenidad: la paz del alma... [15, с. 107] – На це сподівався Хайме Астарлоа для збереження того, що він захищав якийсь спокій: душевний спокій. Don Jaime sintió una oleada de sofoco subirle a la cara. [38, с. 145] – Дон Хайме відчув, як хвиля задухи піднімається до його обличчя. El pintor compuso un gesto de fastidio. [16, с.25] – Художник зробив жест, що виражає огиду... y entonces volvió el rostro, con un punto de cólera... [17, с. 166] – і тоді він повернувся обличчям, на якому проступали перші ознаки люті. El pensamiento le produjo una descarga de pánico. [17, с. 187] – Ця думка викликала у нього шквал паніки.

Ад’єктивні вислови – це вислови, які в реченні виконують функцію прикметника. Усі вислови цього типу мають подібну природу та функції. Тому не видається необхідним проводити серед них внутрішню диференціацію. Як і звичайні прикметники, вони в основному виконують функцію визначення іменника. Х. Касарес підкреслює, що зазвичай ці вислови, як і деякі прикметники, не допускають ступінь порівняння та прислівникові означення.

Згідно з класифікацією ад’єктивних висловів Х. Касареса, ми виявили такі вислови, які є еквівалентом прикметника: у en cuanto cruzaba cuatro veces el florete se armaba un lío de mil demonios. [15, с. 40] – і як тільки вони схрещували шпаги чотири рази, тут і піднімався диявольський скандал. Quedaron ambos mirándose en silencio, con aire tan fatigado como si realmente hubiesen estado cruzando los floretes. [15, с. 64] – Вони мовчки дивилися один на одного з таким втомленим виглядом, ніби вони дійсно схрестили свої шпаги... se volvió a su contertulio con aire apesadumbrado. [15, с. 153] – він повернувся до свого товариша по чарці з дуже засмученим виглядом. Markovic se quedó inmóvil. [16, с. 153] – Марковік застиг. Sonó el teléfono y supo que la iban a matar. Lo supo con tanta certeza que se quedó inmóvil... [17, с. 9] – Продзвенів телефонний дзвінок, і вона вже знала, що її вб’ють. Вона зрозуміла це з такою точністю, що буквально заціпеніла.

Адвербіальні вислови – це вислови, які виконують функцію прислівників у реченні. Цей клас висловів, у який входять утворення, які назива-

ються «прислівникові звороти», а також інші комбінації, його вважають одним із самих численних видів фразеологізмів. Серед висловів цього типу автор виділяє стільки різновидів, скільки типів є серед прислівників. Нами було виявлено такі прислівникові вислови: *Debe de estar con el agua al cuello, cuando se ve obligado a recurrir a un perdís como yo.* [16, с. 22] – Напевно, його зовсім вже припекло, якщо він змушений вдатися до допомоги такого безмозкого дурня, як я. *La joven advirtió la maniobra, retrocediendo un paso sin bajar el florete y lo miró con ojos que ardía de furia.* [15, с. 91] – Дівчина попередила його маневр, відступивши на крок, не опускаючи шпаги, і подивилась на нього палаючими від люті очима. *Don Jaime cumplió su palabra a regañadientes.* [15, с. 145] – Дон Хайме стримав своє слово з великою неохотою. *Volvió a leer durante un rato mientras don Jaime, que no osaba interrumpirlo, aguardaba expectante, con el alma en vilo.* [15, с. 224] – Він знову взявся читати, поки дон Хайме, який не наважувався його переривати, перебував в очікуванні зі стиснутою душею. *Así que ésta era la clave de todo – murmuró al fin, con un hilo de voz apenas audible.* [15, с. 297] – «Річ у тому, що це ключ до всього», – прошепотів він ледь чутним голосом. *Ahora estudiaba las imágenes del mural con atención, fruncido el ceño.* [16, с. 35] – Зараз він споглядав зображення на стіні з великою увагою, насупивши чоло. *Me quedé boquiabierto, mirando el grupo* [17, с. 43] – Я з відкритим ротом дивився на групу... *Lobato no contestó; miraba a Collado con aire guasón.* [17, с. 178] – Лобато не відповів; він дивився на Кольядо з глузлигим виглядом.

Прислівникові вислови в фразеології іспанської мови виконують функцію звичайних прислівників, даючи означення або доповнюючи дію дієслова, до якого він відноситься.

Дієслівними виразами є такі вирази, які складаються з дієслова, що, асимілювавши прямий або прийменниковий додаток, утворює разом із ним складний присудок. Цей клас висловів, як і вислови субстантивного типу, включає низку груп, які характеризуються функціональними та структурними особливостями. Усі вислови цього типу мають риси речення, яке може бути перехідним, неперехідним та предикативним. Але якщо взяти ці вислови і розглядати їх як еквіваленти, то їхні синтаксичні функції не завжди збігаються з функціями дієслова, що входить у вислів.

Дієслівна функція цих висловів, на противагу субстантивній функції інфінітивних висловів, підтверджується тим, що перші допускають зміни за особами, часом та способом, а також тим, що

дія, яка є вираженою висловами транзитивного характеру, може переходити на зовнішній об'єкт, як якби це був прямий додаток.

Згідно з класифікацією дієслівних висловів Х. Касареса, ми виявили наступні вислови з фразеологічною репрезентацією емоційних станів: *Con las últimas palabras despuntó de nuevo la sonrisa.* [15, с. 12] – 3 останніми слова знову розцвіла посмішка. *Cárceles disfrutaba sacando a don Lucas de sus casillas, lo que ocurría a diario* [15, с. 33]. – Карселес насолоджувався тим, що виводив дона Лукаса з себе, що відбувалося щодня. *El maestro de armas no salía de su asombro.* [15, с. 87] – Збройовий майстер не оговтався від подиву. *Cárceles soltó una carcajada sarcástica...* [15, с. 114] – Карселес саркастично розперотався. *Jaime Astarloa frunció el ceño con testaruda expresión.* [15, с. 124] – Хайме Астарлоа насупив брови з упертим виразом. *El Gato Fierrez debió de intuir algo de eso, pues la miró sorprendido de que pudiera hacer preguntas en vez de quedarse paralizada o gritar de horror.* [17, с. 34] – Так званий Гато Феррес має бути щось зачув, оскільки подивився на неї, здивований тим, що вона могла ставити запитання замість того, щоб бути паралізованою страхом або кричати від жаху. *Eso le volvía loca de vergüenza y celos.* [17, с. 86] – Це зводило її з розуму від сорому і ревності. *Sobre todo aquel guardia civil lo llevaba entre ceja y ceja.* [17, с. 220] – Особливо цей жандарм його дратував. *El miedo se le enrosaba en las tripas.* [17, с. 270] – Страх згорнувся клубком у неї в животі. *El resto del operativo era inexistente, dijo, y luego encogió de hombros y se quedó mirando a Teresa* [17, с. 387] – Все інше не існує, сказав він, і потім знизав плечима і зупинив свій погляд на Терезі.

Вигукові вислови є еквівалентами вигуку. На думку Х. Касареса, вигукові вислови є висловами, до яких також відносяться утворення, які виконують роль речення всередині складного цілого.

Під час нашого дослідження ми не виявили жодного вигукового вислову з фразеологічною репрезентацією емоційних станів.

Дієприкметникові вислови – це особлива категорія висловів, які виражають дієприкметник і завжди починаються з дієприкметника *hecho (hecha)*. Касарес пише: «Не слід їх плутати з висловами, в яких *hecho* можливо замінити на *como*, такий вислів вже не буде являтися висловом дієприкметникового типу, також воно не може бути заміненим на особову форму дієслова *hacer*, яка іноді використовуються в мовленні» [7, с. 194].

Під час нашого дослідження ми також не виявили жодного дієприкметникового вислову з фразеологічною репрезентацією емоційних станів.

Класифікація фразеологізмів по В.В. Виноградову є однією з найважливіших і найповніших класифікацій, на ній базуються роботи багатьох вчених-лінгвістів у сучасному мовознавстві, отже, стає очевидним, чому саме ми вибрали для нашої роботи цю класифікацію разом із класифікацією Х. Касареса.

Значення та цілісність аналітико-фразеологічних сполучень утворювалися та формувалися при семантичному зв'язку ознаки та явища, які раніше здавалися несумісними. Тому слова, які називають явища, використовувалися у вільних значеннях, а слова, які передають ознаку діяльності або якості, відхилялись від свого звичайного значення. Сполучення починало відтворюватись у сталій формі. Однак у таких виразах, незважаючи на їхню цілісність, лише одне слово залишалось не вільним, залежним від слів, які утворюють разом із ним фразеологізм. Воно проявляється у визначених словосполученнях та відображає дійсність тільки в їхньому складі.

Академік В.В. Виноградов писав, що «кількість фраз, які групуються навколо того чи іншого зв'язного значення слова та утворюють своєрідну замкнуту фразеологічну серію, можуть бути дуже різною, залежно від семантичних потенцій, від матеріально-сислової рельєфності цього значення, від його спроможності відділитися» [2, с. 21].

Особливо ці зв'язки виявляються у дієсловах «широкої семантики»: *hacer, tener, dar, poner, estar* та ін. Як бачимо, фразеологічно пов'язане значення проявляється у словах, які утворюються зазвичай з декількох фразеологізмів. Низку таких оборотів, які групуються навколо одного із названих значень, прийнято називати фразеологічною серією. Специфіка фразеологічно пов'язаного значення полягає в тому, що воно здатне у сполученні із вільними значеннями визначених слів утворювати разом із ними єдину аналітико-фразеологічну одиницю. Наприклад, у дієслівних фразеологізмах цього типу, а вони є найбільш чисельними та частотними, взаємне граматико-семантичне проникнення дієслова та іменника відбувається у суворо визначених напрямках: дієслово нібито «розсіює» свій первісний конкретно-матеріальний зміст та надає усьому сполученню ознаки дієслівності, зберігаючи усі свої граматичні форми, а іменник «приглушує» свої граматичні ознаки та зберігає свою семантику, яка стає основою понятійного змісту усього фразеологізму.

Отже, аналітико-фразеологічні словосполучення – це сталі обороти мовлення, в яких відбувається реалізація фразеологічно пов'язаного зна-

чення. Таким є найбільш загальне визначення цих лексичних одиниць [1, с. 114].

Аналітико-фразеологічні сполучення являють собою надто чисельний, складний для описання й недостатньо вивчений у стилістиці розряд сталих оборотів. Їхній аналітизм проявляється не тільки у наявності компонентів і у великій кількості граматичних одиниць, але й у характері їх відтворення у мовленні. Одиничні аналітико-фразеологічні словосполучення відтворюються у мовленні подібно до інших типів сталих одиниць. Те саме відбувається й з двома-трьома оборотами, які складають фразеологічну серію. Але якщо ця серія нараховує близько або більше десятку оборотів, то їх відтворення починає набувати деяку схожість з організацією вільних словосполучень у процесі мовлення.

Аналітико-фразеологічні сполучення, незважаючи на своє метафоричне походження та різну стилістичну забарвленість, майже повністю позбавляються образної значності. У всякому разі, як правило, метафоричність закладається до їхньої внутрішньої форми, не сприймається тими, хто спілкується, хоча й може «відіграватися» тим чи іншим носієм мови у визначених стилістичних цілях.

Ми виявили такі фразеологічні одиниці цього типу і визначили їх у найчисельнішу групу: Jaime Astarloa arrugó el entrecejo. [15, с. 44] – Хайме Асторлоа наморщив лоб. Ella echó hacia atrás la cabeza con inesperada alegría, como si fuese a lanzar una carcajada... [15, с. 62] – Вона відкинула голову назад з несподіваною радістю, як ніби збиралася розреготатися. Jaime Astarloa frunció el ceño. [15, с. 73] – Хайме Асторлоа насупив перенісся. El maestro de armas no salía de su asombro. [15, с. 87] – Збройовий майстер не оговтався від подиву. La joven advirtió la maniobra, retrocediendo un paso sin bajar el florete y lo miró con ojos que ardía de furia. [15, с. 91] – Дівчина попередила його маневр, відступивши на крок, не опускаючи шпаги, і подивилась на нього палаючими від люті очима. El pintor compuso un gesto de fastidio. [16, с. 25] – Художник зробив жест, що виражає огиду. Ahora estudiaba las imágenes del mural con atención, fruncido el ceño. [16, с. 35] – Зараз він споглядав зображення на стіні з великою увагою, насупивши чоло. Aquello debió de parecerle interesante al otro, pues se quedó quieto. [16, с. 35] – То, мабуть, здалося йому цікавим, тому що він завмер. Sonó el teléfono y supo que la iban a matar. Lo supo con tanta certeza que se quedó inmóvil. [17, с. 9] – Продзвенів телефонний дзвінок, і вона вже знала, що її вб'ють. Вона зрозуміла це з такою точністю, що буквально

заціпеніла. *Siguió leyendo, y poco a poco se le hizo más lento el pulso hasta quedarse helada.* [17, с. 32] – Вона продовжила читання, і поступово її пульс став все повільнішим і майже завмер.

На фоні аналітико-фразеологічних сполучень решта фразеологічних одиниць є семантично більш злитими. Фразеологічні єдності утворюються шляхом повного переосмислення вільних словосполучень. Вони поєднують у собі дві комунікативні функції: номінації об'єкта думки та його характеристики. Причому остання функція є основною. Тому фразеологічні єдності (за виключенням деяких еквівалентів іменників) є стилістично забарвленими синонімами нейтральних слів. Іншими словами, характерна риса таких одиниць полягає в тому, що при зіставленні їх значення зі змістом вільного сполучення, який утворюється з тих самих слів, у свідомості людей виникає образна асоціація, яка пояснює у відомій мірі значення фразеологізму. Розглянемо декілька прикладів з цього класу сталих сполучень, знайдених нами: *Debe de estar con el agua al cuello, cuando se ve obligado a recurrir a un perdís como yo.* [15, с. 22] – Мабуть, його зовсім вже припекло, якщо він змушений вдатися до допомоги такого безмозкого дурня, як я. *Cárceles disfrutaba sacando a don Lucas de sus casillas, lo que ocurría a diario* [15, с. 33]. – Карселес насолоджувався тим, що виводив дона Лукаса з себе, що відбувалося щодня. *Quedaron ambos mirándose en silencio, con aire tan fatigado como si realmente hubiesen estado cruzando los floretes.* [15, с. 64] – Вони мовчки дивилися один на одного з таким втомленим виглядом, ніби вони дійсно схрестили свої шпаги. *Pensó en Adela de Otero y sintió una punzada de angustia.* [15, с. 78] – Він подумав про Аделі де Отеро і відчув болючий укол туги. *Don Jaime tragó saliva, intentando mantener su mente en blanco.* [15, с. 84] – Дон Хайме проковтнув слину, намагаючись тримати свій розум ясним... *antes de volverse gacia él y sonreír con ternra feroz, un poco distraída y como ausente, dilatada las aletas de la nariz, los ojos brillando cual si estuviese a punto de llorar adrenalina.* [16, с. 38] – перед тим, як повернутися до нього і посміхнутися з жорстокою ніжністю, трохи розсіяною і відстороненою, роздутими ніздрами носа, блискучими очима, як-ніби на межі виплеснути з очей разом зі сльозами адреналін. *Eso le volvía loca de vergüenza y celos.* [17, с. 86] – Це зводило її з розуму від сорому і ревності.

У кожного з цих фразеологізмів є закріпленим традиційно константно-виразне значення, і в кожного з них є співвідносне зі сполученням, від якого

воно пішло, тобто його мінливе словосполучення, яке є внутрішньою формою фразеологічної єдності. У пору метафоричного використання вказані вільні сполучення приховували в одній матеріальній формі два можливих змісти: прямий й переносний (метафоричний), з часом відбулось як би «відокремлення» однієї форми від іншої, подібно тому, як це відбувається при утворенні омоніму у простих словах на основі розпаду полісемії. Зі сфери оказіональних переносних використань сполучення поступово переходило у сферу сталих номінативних засобів мови, за оборотом закріплювалось визначне значення, яке усвідомлює мовна спільність. У потоці мовлення ми відтворюємо та сприймаємо фразеологічну єдність, не замислюючись про зміст його образу, а лише опираючись на значення самого фразеологізму та його стилістичну і стильову забарвленість.

Образна основа фразеологічної внутрішньої форми розкривається лише у стилістичних індивідуально-авторських цілях, наприклад, при так званому розкладанні фразеологічних одиниць.

З часом деякі фразеологічні єдності поступово та з різних причин можуть втрачати образне мотивування та переходити до розряду більш ідіоматичних лексичних одиниць. Різноманітний ступінь образного мотивування значення фразеологічних одиниць дозволяє виділити серед них декілька груп, але для цього потребуються надійні семантичні критерії, яких поки що не існує.

Отже, фразеологічна єдність – це стале словосполучення, яке утворилося шляхом повного переосмислення вільно лексичного сполучення, яке має константно-виразне значення та внутрішню форму, яка образно мотивує це значення [1, с. 120].

Для фразеологічних зрощень сталих словосполучень є характерною відсутність у сучасній мові їх двозначного сприйняття. Константно-виразне значення фразеологічних зрощень не осмислюється на фоні їх внутрішньої форми. Це образні не вмотивовані у сучасному мовленнєвому середовищі фразеологічні одиниці. Нами було знайдено такі приклади фразеологічних зрощень у художньому тексті: *у en cuanto cruzaba cuatro veces el florete se armaba un lío de mil demonios.* [15, с. 40] – і як тільки вони схрещували шпаги чотири рази, тут і піднімався диявольський скандал. *У el juicio de la Historia me importa un rábano.* [15, с. 110] – А думка історії мене хвилює, як торішний сніг. *Don Jaime estaba irritado consigo mismo, y se daba a todos los diablos con aquel alcahueteo que le se antojaba innoble.* [15, с. 146] – Дон Хайме був роз-

серджений сам на себе і проклинав себе по чому світ за це звідництво, яке йому представлялось чимось ганебним. *Anduvo por casa el resto de la jornada como un león enjaulado, dándose a todos los diablos.* [15, с. 148] – Він протинявся по будинку всю решту дня, як лев у клітці, посилаючи все до біса... *lejos del hervidero madrileño, Isabel II no las daba todas consigo, y se apoyaba como último recurso en el general Pezuela* [15, с.149] – далеко від мадридського натовпу Ізабелла II відчувала велике занепокоєння і спиралась, як на останній ресурс, на генерала Песуела. *Adela de Otero hizo un gesto para indicar que en aquel momento Cárceles le importaba un bledo.* [15, с. 292] – Адела де Отеро зробила жест, щоб вказати, що в той момент Карселес найменше її цікавив.

Внутрішня форма більшості фразеологічних зрощень колись мотивувала їх значення, і вони відносились у той час до розряду фразеологічних єднань або навіть аналітичних фразеологізмів. Але з часом це мотивування втрачалось.

Взагалі межі між зрощеннями та єдністю є дуже хиткими. Іноді багато що залежить від суб'єктивного сприйняття фразеологізму, зумовленого лінгвістичною підготовкою та тезаурусом носія мови.

Можливо, в суперечних випадках при розмежуванні єдностей та зрощень слід брати як критерій сприйняття фразеологізму масою тих, хто спілкується, а не окремих носіїв мови.

Причини зникнення образного мотивування фразеологічних одиниць є різноманітними. Однак вони групуються навколо двох плюсів, соціального та мовленнєвого.

Фразеологізми часто позбавляються мотивації, якщо до їх складу входять компоненти, які ніколи не були самостійними словами та не використовувались за межами сталого сполучення, фонетично перекручені слова іншомовного або іспанського походження та оноματοпєічні (звуконаслідувальні) слова.

Висновки. Проведений аналіз мовного матеріалу показав, що з усіх видів висловів найчисленнішими є дієслівні вислови з фразеологічною репрезентацією емоційних станів – 46 висловів, і це становить 57,5% від усієї кількості, далі йде група адвербіяльних фразеологічних одиниць – 15 фразеологічних висловів, це становить 18,75%, третя група – це ад'єктивні фразеологічні вислови – 13, що становлять 16,25%, і найменша з груп – це група субстантивних висловів, що становить 7,5% від усієї кількості, таким чином, вона налічує 6 висловів.

Проведений аналіз мовного матеріалу показав, що з усіх видів висловів найчисленнішими є фразеологічні сполучення – 55 висловів, що становить 68,75% від загальної кількості, друга група – це фразеологічні єдності, що становить 21,25% від усієї кількості і налічує 17 висловів, та найменша група – це фразеологічні зрощення, знайдено 8 одиниць, що становить 10% від загальної кількості.

Список літератури:

1. Виноградов В.В. Об основных типах фразеологических единиц в русском языке // Академик А.А. Шахматов (1864-1920): [Сб. Ст.] / Под. ред. С.П. Обнорского / Виноградов В.В. – М.-Л., 1974. – 321 с.
2. Виноградов В.В. Избранные труды. Лексикология и лексикография / – М.: «Наука», 1977. – 312 с.
3. Виноградов В.В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины // Труды юбилейной сессии ЛГУ. Л., 1946. С. 46-69; Он же. Об основных типах фразеологических единиц в русском языке // Академик А.А. Шахматов (1864 – 1920). Сб. ст. / Под ред. С.П. Обнорского. М., 1947. С. 339–364.
4. Виноградов В.В. Основные типы лексических значений слова // ВЯ. – 1953. - №5.
5. Гаврин С.Г. Фразеология современного русского языка. – Пермь, 1974.
6. Жуков В.П. Семантика фразеологических оборотов. – М., 1978.
7. Касарес Х. Введение в современную лексикографию (пер. с испанского Арутюновой Н.Д.) – М., 1958. 354 С.
8. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка. М., 1996.
9. Куницкая Н.В., Мельник В.Ф., Данилов Б.С. Функционально-семантическая динамика соматических лексем в составе фразеологических единиц // Дериватология и динамика в романских и германских языках. Кишинёв, 1989. С. 48–55.
10. Чернышева И.И. Фразеологическая система и её семантические категории // ИЯШ, 1973. № 2.
11. Чернышева И.И. Актуальные проблем фразеологии // Вопросы языкознания, 1977. № 5.
12. Шанский Н.М. Фразеология современного русского языка. М., 1969.
13. Мелерович А.М. проблема семантического анализа фразеологических единиц современного русского языка. – Ярославль, 1979.
14. Молотков А.Н. Основы фразеологии русского языка. – Л., 1997. 227 С.
15. Arturo Pérez-Reverte “El maestro de esgrima”, Santillana, Ediciones generales. S.L., 1988. Pág. 312.
16. Arturo Pérez-Reverte “El pintor de batallas”, Santillana, Ediciones generales, 2006. Pág. 292.

17. Arturo Pérez-Reverte "La reina del sur", Santillana, Ediciones generales, 2002. Pág. 523.
18. Большой испанско-русский словарь/ Под ред. Б.П. Нарумова. – 3-е изд. – М.: Рус. яз., 1999. – 832 с.
19. Испано-русский фразеологический словарь: 30 000 фразеологических единиц / Под ред. Э.И. Левинтовой. – М.: Рус. яз., 1985. – 1080 с.
20. Русско-испанский словарь. Ногейра Х., Туровергя. – 2-е изд., – М.: Русский язык, 1974.

Dobrovolska-Pipich I. E. PHRASEOLOGICAL REPRESENTATION OF EMOTIONAL STATES IN THE ARTISTIC TEXT (ON THE MATERIAL OF THE NOVELS BY ARTURO PÉREZ-REVERTE "EL MAESTRO DE ESGRIMA", "EL PINTOR DE BATALLAS", "LA REINA DEL SUR"

The article is dedicated to the study of phraseological units with the representation of emotional states in the literary text. The author defines that phraseology is one of the rather young branches of linguistic science. Thus, a large number of scientists are engaged in its development, because it is a vast area for linguistic research. Phraseology is one of the least studied branches of linguistics today. This science is actively developing based on the principles of already acquired knowledge in all areas of modern linguistics. Phraseological units are a linguistic phenomenon that is still a mystery to many scholars. One of the areas of study, acquaintance with this phenomenon is analysis, by classification. Unfortunately, there are not so many classifications, many of them have not yet been scientifically substantiated or are under development, so we turned to two very important classifications of Julio Casares and V.V. Vinogradov.

The object of the study was chosen phraseological units of Spanish language with the representation of emotional states in the art test, because it is no secret that Spanish is the language of emotions and is very sensual, because its speakers are one of the most temperamental nations. The Spanish mentality is special: Spaniards are very impulsive and emotional, so strong feelings and emotions are the foundation of their behavior, and at the same time speech, because speech is the expression of their thoughts and feelings. Spanish speech is always brightly emotional, and Spaniards love the process of speaking, they are one of the most "talkative" nations in the world. In the process of research for classification the following methods of scientific research are used: the method of continuous sampling and the method of statistical analysis.

Using the method of continuous sampling, a lexical-semantic analysis of phraseological units with the representation of emotional states in the literary text was carried out and divided into appropriate groups in order to identify the quantitative ratio of these phraseological units. For this we used the texts of the novels by Arturo Pérez-Reverte "El maestro de esgrima", "El pintor de batallas", "La reina del Sur".

It is revealed that the phraseological units of the Spanish language are divided into: nouns, adjectives, adverbials, verbs, pronouns, exclamations and adjectives. The study found four of the seven types: substantive, adjective, adverbial, and verb.

The analysis of the language material showed that of all the types of expressions, the most numerous are phraseological combinations and verb expressions with phraseological representation of emotional states.

Key words: *phraseological units, expressions, lexical unity, substantive expressions, denominative combinations, singular phraseological expressions, adjectival expressions, adverbial expressions, verb expressions, exclamatory expressions, adjective expressions, phraseological combinations.*